

**HANG-, FILM ÉS SZÍNHÁZTECHNIKA ISMERETEK ÁGAZATI SZAKMAI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

A VIZSGA LEÍRÁSA KÖZÉPSZINTEN

A vizsga részei

Középszint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
180 perc	15 perc
100 pont	50 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	NINCS	Elkészített és leadott munkák eredeti példánya
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	Számítógépes munkaállomás (DAW)	A prezentációhoz számítógépes munkaállomás (DAW), projektor

Nyilvánosságra hozandók

	Középszint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
Anyag	szoftverlista	szoftverlista
Mikor?	a vizsga évét megelőző tanév végéig	a vizsga évét megelőző tanév végéig

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga
180 perc		15 perc
I. Feladatlap	II. Feladatlap	Hanganyagok munkalapjainak bemutatása, értékelése. Portfólió bemutatása.
60 perc	120 perc	
Tesztfeladatok	Interaktív feladat Zenei vagy prózai hanganyag vágása számítógépes munkaállomással	
40 pont	60 pont	
100 pont		
		50 pont

Írásbeli vizsga

Az írásbeli vizsgán a vizsgázó olyan művészi és technikai jellegű kompetenciáit méri, amelyek alapvető fontosságúak a médiaművész munkatevékenységében.

Általános szabályok

A vizsgázó először az I. Feladatlapot oldja meg. A vizsgadolgozatokat 60 perc leteltével a felügyelő tanár összegyűjti, ezután kerül sor a II. Feladatlap kiosztására és megoldására. A vizsgarész-összetevők között 10 perc szünet van. A feladatlapok összegyűjtésére, illetve kiosztására fordított idő a vizsga időtartamába nem számítható be.

Az interaktív vizsgatevékenységek elvégzéséhez digitális munkaállomást (DAW) használ a vizsgázó a szoftverlistában megjelölt szoftverekkel.

Az írásbeli vizsgát számítógépteremben kell lebonyolítani. A vizsga időtartama alatt a rendszergazdának elérhetőnek kell lennie. A rendszergazda a vizsgaterembe csak gép- vagy szoftverhiba esetén hívható be. Jelenlétéről és az általa végzett tevékenységről jegyzőkönyvet kell felvenni.

A vizsgázó a szoftverlistában felsorolt szoftverek használatával vizsgálhat. A vizsgára jelentkezőnek a jelentkezéssel egy időben nyilatkoznia kell arról, hogy az adott vizsgaidőszakra érvényes szoftverlistából mely szoftvert kívánja használni.

A vizsga helyszínén a vizsgázónak a vizsga kezdete előtt fél órával kell megjelennie, ahol a rendszergazda által kijelölt helyet kell elfoglalnia. A vizsga megkezdése előtt a rendszergazda írásban tájékoztatja a vizsgázót arról, hogy milyen felhasználói adatai vannak, milyen módon éri el a vizsgához szükséges forrásfájlokat, valamint arról, hogy befejezett munkáját hova mentse el. A vizsga kezdetekor a felügyelő tanár kiosztja a feladatlapot és szükség esetén a lepecsételt piszkozatlapot. A vizsgázó a vizsga megkezdése előtt ellenőrizheti a számára biztosított szoftverkörnyezetet.

A felügyelő tanárnak a vizsga befejezése előtt kb. 10 perccel figyelmeztetnie kell a vizsgázókat, hogy mentsék el a munkájukat.

A terem berendezése:

- A géptermet lehetőség szerint a számítógépes munkahelyre vonatkozó előírások figyelembevételével kell berendezni.
- A monitorok elhelyezése olyan legyen, hogy a vizsgázók egymás munkáját ne zavarják, illetve ne tudják segíteni egymást.

A számítógépek:

- A megfelelő működés biztosítása érdekében a vizsgakörnyezetet elő kell készíteni.
- Rendelkezésre kell állni tartalék gépeknek.
- Csak olyan számítógép használható, amely megfelel az alkalmazott operációs rendszer és a kiválasztott DAW optimális hardverigényének, a háttértárolón pedig feltétlenül maradjon elegendő szabad terület.
- A vizsga ideje alatt a gépekről nem lehet elérhető egyetlen olyan állomány sem, amely nem tartozik a telepített programokhoz és a várható feladatok megoldását segíti.

A vizsga előkészítése:

- A vizsga során használható gépeket (a tartalékgépeket is) úgy kell előkészíteni, hogy a vizsgázók a számukra létrehozott egyedi azonosítóval bejelentkezve tudják elkészíteni a munkájukat. A vizsgázó neve és felhasználó azonosító párosokat a vizsgadokumentációval együtt kell kezelni.
- A feladatok megoldásához szükséges forrásállományokat minden vizsgázó mappájába be kell másolni, amint az a központból elérhetővé válik.
- Az internet elérését le kell tiltani a vizsgagépeken az interaktív feladat teljes idejére.
- Az interaktív vizsgafeladatot tartalmazó digitális adathordozó a DAW számára importálható, általános formátumú tömörítetlen hangfájlokat és többféle formátumra és adatsebességre konvertált videó fájlokat tartalmaz.

- A rendszergazda a telepítési útmutatóban leírtak alapján készíti fel a munkaállomásokat. A vizsga megkezdésekor a vizsgázó a szoftverbe előzetesen beimportált hang és videó sávokat kap a telepítési útmutató utasításai szerint meghatározott kezdő állapottal.

Archiválás:

- A rendszergazda a vizsga után a lehető legrövidebb időn belül a vizsgázók által használt mappákat két példányban, egyszer írható, kellőképpen elterjedt adathordozóra írja (például DVD-R, DVD+R, Blu-ray Disk).
- A vizsgabizottságot működtető intézmény az egyik adathordozót bélyegzővel ellátva elzárja, mint biztonsági másolatot, a másikat pedig a továbbiakban az írásbeli dolgozatokra vonatkozó szabályoknak megfelelően kezeli.

A DAW szükséges általános paraméterei: legalább 24bit/96 kHz, legalább 24 monó hangsáv, 1 videó sáv, annyi erőforrás, ami képes egyidejűleg hangsávonként dinamikasabályozó, hangszínsabályozó, késleltető, és összesen legalább 6 hangsávba függetlenül beiktatható zenetítő-effektprocesszor kiszolgálására.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Feladatlap I.

Az írásbeli vizsgarész-összetevő a részletes követelményekben található témakörökből származó 20 kérdésből álló tesztfeladatokat tartalmaz. 10 kérdés 1 pont értékű, 5 kérdés 2 pont értékű, 5 kérdés 4 pont értékű.

Feladattípusok:

Feleletválasztó feladatok:

- egyszerű választás („Húzza alá!”),
- többszörös választás,
- illesztés (párosítás, csoportosítás),
- sorrend meghatározása,
- ok-okozati összefüggés keresése,
- igaz-hamis választás.

Feladatlap II.

Interaktív feladat

A feladat egy zenei vagy prózai hanganyag illesztése/vágása. A zenei hanganyag illesztése/vágása komoly vagy könnyűzenei műfajú lehet, legfeljebb 5.1 csatorna kiosztással, vagy soksávú hanganyag sávjai lehetnek, vagy hangmontázs készítése lehet. A prózai hanganyag valóság vagy fikciós műfajú lehet.

A zenei jellegű feladatokban teljes tételek, zenei egységek vagy zeneművek szerepelhetnek, együttes időtartamuk elkészített állapotban legalább 10 perc, legfeljebb 20 perc, soksávú hanganyag sávjainak illesztése/vágása esetén legalább 10, legfeljebb 20 sávperc. A feladatok vegyesen komolyzenei, könnyűzenei, soksávú, illetve montázs jellegűek. A feladatban színtezés, keverés vagy egyéb hangtechnikai művelet önmagában is értékelendő formában nem szerepelhet, de az illesztési/vágási feladat részelemeként értékelni kell.

Az elvégzendő feladat valódi illesztési/vágási munkafeladathoz hasonló, ezért feladatonként legalább 3 megismételt részfelvételtől kell a véglegesre editált hanganyagot elkészíteni. A

feladatlap tartalmazza a zeneművek kottáját, szimfonikus zenekari darabok, könnyűzenei darabok esetén zongorakivonatát, amiben az ismétlések helye nyomon követhető, és egy editálási listát, ami tartalmazza az illesztendő részek sorrendjét és származási helyét. A feladatban a nyers részfelvételeken lokátor/marker/editálási pont helyek megadásával meg van jelölve az editálandó részek kezdete, és azok a kottában is meg vannak jelölve.

A feladatban 3, 4 vagy 6 illesztési/vágási pont adható meg a feladat nehézségi fokától függően. Az elkészített hanganyagokat két formában kell elmenteni. Az egyik a véglegesre összeírt késztermék, a másik az elmentett munkafájl.

A prózai jellegű feladat elkészített állapotban legalább 10 perc, legfeljebb 20 perc időtartamú hanganyag lehet. A feladathoz mellékelni kell a nyomtatott szöveget. A munkafájlok száma a hanganyag jellegétől függően lehet egy (például riport esetén) vagy több (például hangjáték részlet, művészi próza esetén). A feladatok vegyesen lehetnek fikciós és valóság műfaj jellegűek, amelyekből kettőnél több is szerepelhet, a szövegek tartalmától, időtartamától függően. A szövegfelvételek zörejeket, zajokat is tartalmazhatnak.

A feladatban szintezés, keverés vagy egyéb hangtechnikai művelet önmagában is értékelendő formában nem szerepelhet, de az illesztési/vágási feladat részelemeként egyszerű szintezés és panorámázás előfordulhat.

A feladatban összesen legalább 10, legfeljebb 20 illesztési,vágási pont adható meg a feladat nehézségi fokától függően. Az elkészített hanganyagokat két formában kell elmenteni. Az egyik a véglegesre összeírt késztermék, a másik az elmentett munkafájl.

Az írásbeli feladatlapok értékelése

A javítási-értékelési útmutató értékelési szempontokat tartalmaz a szoftverhasználat, a teljes munkafolyamat értékelésére is.

Az értékelés a központilag összeállított javítási-értékelési útmutató kötelező előírásai alapján történik. Az egyes kérdésekre és feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza. A javítás során az útmutatóban meghatározott pontszám tovább nem bontható.

Szóbeli vizsga

Általános szabályok

A vizsgázó az érettségi vizsgát megelőzően elkészített munkáiból portfóliót állít össze, majd annak szóbeli keretek között történő bemutatásával ad számot a képzés során megszerzett tudásáról. A szóbeli vizsgán a vizsgázó saját, a tanulmányi ideje alatt elkészített munkáinak eredeti példányaiból összeállított portfólió útján mutatja be a hang-, film- és színháztechnika területén szerzett szakmai, művészi ismereteit, képességét. A portfólió tartama a vizsgázó által választott szak szerint változik.

A szóbeli vizsgarész a hanganyagok bemutatásából, valamint a vizsgázó által készített portfólió elektronikus prezentációval támogatott bemutatásából áll. A vizsgázó a rendelkezésére álló időt szabadon használhatja fel.

A vizsgázó a feleletnél a portfólióját, mint forrásanyagot használja fel.

A szóbeli feleletben a vizsgázónak a portfólió tartalmát a következő szempontok alapján kell értékelnie, bemutatnia.

A munkanaplóban leírt, felvázolt alapgondolatok, ötletek szerint:

- a választott feladattal kapcsolatos kötöttségekre adott válaszok, egyéni ötletek és vázlatok,
- az anyaggyűjtés módjai, felkészülés a feladatra: analógiák, előképek és példák szerint,
- munkamenet, saját elgondolások, mondanivaló, szüzsé, storyboard.

A művészi elemek értékelése az elvégzett műveletek hatása szerint:

- a választott produkció, produktum, kompozíció, a tervezett hatások gondolati indoklása.
- a választott produkció, produktum, kompozíció forgatókönyvének, időrendjének, ritmusának, formájának elemei, tartalmi és formai indoklása.

A technikai kivitel eszközei az alkalmazott technikák szerint:

- a munka során alkalmazott manuális technikák eszközei, folyamata,
- a munka során alkalmazott gépi eszközök technológiák és technikák fajtái,
- a megvalósított produkció műveleti kivitelének sorrendje,
- a munka kivitele során felmerülő költségek (gazdaságosság).

Ha a kérdező tanár a portfólióhoz kapcsolódóan kérdéseket tesz fel, a kérdéseknek arra kell irányulnia, hogy a vizsgázó milyen következtetéseket tud levonni a témával kapcsolatban. A portfólió bemutatásához tételsor nem kapcsolódik.

A tanulói jogviszonyban lévő és érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkező vizsgázót a portfólió (mappa) elkészítésében a képző intézmény szaktanára, illetve az intézményben dolgozó szakos pedagógus segíti. Az a vizsgázó, aki érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik, vagy nincs tanulói jogviszonyban, önállóan dolgozza ki a vizsgaleírásban megadott portfólió témák közül választott témát.

A vizsga időtartama alatt a rendszergazdának elérhetőnek kell lennie.

A szóbeli vizsga tartalmi és formai jellemzői

A portfólió formája

A portfóliót tartalmazó mappa méretének az A3 (420x210 mm) nagyságú rajzi, illetve képi anyag befogadására alkalmas méretűnek kell lennie. A mappa külső oldalán nyomtatott formában 36-os pontszámú félkövér betűkkel fel kell tüntetni a portfóliót készítő vizsgázó nevét és az „I. Portfólió” szöveget. Az ágazatot, a szakma megjelölését, a képző intézményt és a segítő tanár nevét, valamint a dátumot 16 pont méretű normál betűkkel kell írni. A szöveg stílusa, betűtípusa és a tördelés módja a vizsgázó által választható, de stílusában azonosnak kell lennie az A4 méretű (210x297 mm) „II. Munkanapló” feliratu előlappal.

A portfóliót tartalmazó mappa belső oldalán A4 méretű tartalomjegyzéket kell elhelyezni, amelyben számozva kell szerepelnie a mellékletek felsorolásának: értelemszerűen hanganyagok, adatlapok, rajzok, fotók, szcenárium, storyboard, munkanapló, a szaktanár által kitöltött igazolólap másolata.

A portfólió tartalma

- *Hangmester szak:*

- II. Munkanapló előlappal,
- 4 db saját készítésű hanganyag az előírt formátumban, adatlappal,
- 1 db színházi előadás hangszcenáriuma.

- *Mozgóképfelkészítő és animációkészítő szak:*

- II. Munkanapló előlappal,
- 2 db saját készítésű hanganyag adatlappal,
- 10 db fotó, vagy fotóetűd (maximum 10 darabos),
- 1 db storyboard (legalább 10 vágás, snitt),

- 5 db munka a következőkből választva: szabadkézi tanulmányrajz, A3 méret (stúdium, tárgyábrázolás, emberábrázolás, környezetábrázolás, szín témakör), vagy szakmai vázlat, tanulmány, A4 méret, (ember és környezet, műfaj, hangulat).
- *Színháztechnikus, szcenikus szak:*
  - II. Munkanapló előlappal,
  - 2 db saját készítésű hanganyag adatlappal,
  - 1 db színpadi szcenárium (legalább 1 felvonás, legalább 10 jelenet, vagy színpadképváltás),
  - 5 db munka a következőkből választva: fotó plasztikai előtanulmányokról (A4 méret, színpadkép, makett), vagy szakmai vázlat tanulmány (A4, ember és környezet), vagy szakrajz (díszlet, színpadkép).

A hanganyag

Bemutatható és értékelhető hanganyagoknak a klasszikus értelemben vett hangfelvételek mellett a filmek hangsávjait, és a hangsávokat tartalmazó multimédia produktumokat kell tekinteni.

A hanganyag formátuma, formája, időtartama

A hanganyag tetszés szerinti eredeti formátumú, de a vizsgán használt lejátszó berendezés formátumára átírt anyagok lehetnek. Előnyben kell részesíteni az elterjedt formátumokat (CD-A). Indokolt esetben wav (AIFF) adat formátum is elfogadható (CD-DATA, DVD-DATA). Adatvesztéses tömörítéssel, valamint digitális előkiemeléssel készített mesterlemez a vizsgához nem használható.

A film DVD formátumú lehet. A multimédia felvétel CD formátumú lehet. A számítógépes multimédia program egyszerű, legfeljebb 3-5 perces legyen és tartalmazzon mozgóképet, hangot, grafikát, szöveget és interaktív elemeket. (Mindegyik multimédia anyag a saját hangformátumát használja.)

A bemutatott azonos fajtájú hanganyagokat egyetlen adathordozón kell beadni, sorszámozva, a hanganyagok indulási helyének megjelölésével. A filmek és multimédia anyagok fajtánként külön hordozón adandók be. A beadott anyagokat a hordozón, el nem távolítható módon azonosítóval kell ellátni (a vizsgázó neve, évfolyama, a képző intézmény neve, a vizsga dátuma).

A hang- és multimédia felvételeket és azok sorrendjét a vizsgázó önállóan válogatja. Csak teljes hangfelvételi egységek (teljes tételek, műsorrészek, logikai-tartalmi egységek, prezentációk) mutathatók be, azok időtartamától függetlenül. A hanganyagok elégséges időtartama azok tartalmától függ.

A hanganyagoknak eltérő időben és eltérő körülmények között, eltérő műfajokban, eltérő eljárásokkal kell készülniük. Nem fogadható el önálló hangfelvételnek azonos zenemű több tétele akkor sem, ha egymást követő napokon készült, vagy azonos előadókhoz tartozó kiadvány két zenedarabja, vagy összefüggő koncert, vagy koncert sorozat két eltérő zenekarral. Nem fogadható el olyan hangfelvétel sorozat, aminek minden része azonos műfajú, azonos hangforrás összeállítású, azonos tematikájú. Nem fogadható el önálló hangfelvételnek az olyan hangátírás, filmhang vagy multimédia hanganyag, amelyen nem történt indokolható célt szolgáló és elégséges mértékű hangtechnikai módosítás.

A hangfelvételekhez hangfelvétel adatlapot kell csatolni, amelynek a következő információkat kell minden esetben tartalmaznia:

- A vizsgázó neve,
- ID-track #, ideje, formátuma, eredeti formátuma,

- A felvétel címe, szerzője, szerzői, előadója, előadói, helyszíne, időpontja ,
- A felvételhez használt berendezések, eszközök listája,
- A felvétel technikája, menete, körülményei (helyszínrajzzal),
- Utómunka menete és berendezései,
- Készítők, közreműködők,
- A vizsgázó saját szerepe a felvétel során,
- Gyakorlatvezető neve,
- Felvételelemzés (értékelés, személyes vélemény, hibák, stb.),
- Helyszínrajz, főbb méretek, blokkdiagram, folyamatábra,
- Megjegyzések (a vizsgázó megjegyzései),
- A vizsgázó aláírása.

A szcenárium

A vizsgázó egy, a tanulmányi idő alatt a közismereti tárgyakban tanult vagy látott irodalmi mű, színdarab hang- vagy színpadi szcenáriumát készíti el.

A storyboard

A vizsgázó egy natúr vagy animált film vagy videó produkció storyboard-ját készíti el. A storyboard-nak legalább 10 snittet és a technikai forgatókönyvet is tartalmazni kell. A munkát vagy figura és háttér ábrázolással kell elkészíteni, vagy fotó etűd kidolgozásával.

Vizuális munkák

A vizuális munka síkbeli vagy térbeli munka lehet. A síkbeli munka legalább A4 méretű fotó, fotóetűd, A3 méretű szabadkézi tanulmányrajz (stúdium, tárgyábrázolás, emberábrázolás, környezetábrázolás, szín témakör), A4 méretű szakmai vázlat, tanulmány (ember és környezet, műfaj, hangulat), A3 méretű színpadképterv lehet.

A térbeli munka legalább A4 méretű fotó, vagy fotósorozat plasztikai előtanulmányokról (színpadkép, makett), A4 méretű szakmai vázlat tanulmány (ember és környezet), vagy A3 méretű kézi vagy digitális szakrajz (díszlet, színpadelem, színpadkép) lehet.

A munkanapló

A portfólióhoz a vizsgázónak rövid leírást, munkanaplót kell mellékelnie, le kell írnia a feladatválasztással kapcsolatos motivációkat, a munkája során felmerült problémákat, kérdéseket, tapasztalatokat, a portfólió készítése során alkalmazott módszereket, az esetleges akadályokat és ezek megoldását, a feladatmegoldás során tapasztalt személyes élményeket, stábmunka esetén a feladatmegosztást, a vizsgázó szerepét a munka során.

A portfóliót tartalomjegyzékkel kell ellátni.

Képi vagy elektronikus információforráson alapuló portfólió, vagy portfólió elem eredménye audiovizuális produktum. A portfólió elbírálásának feltétele a hozzá tartozó adatlapok mellékelése.

A vizsgázónak az elkészült portfóliót és annak csak olvasható digitális adathordozón a digitális változatát legkésőbb az írásbeli vizsgaidőszak kezdetéig kell elkészítenie, és le kell adnia. A portfólió leadásának helye a tanulói jogviszonyban lévő és érettségi bizonyítvánnyal nem

rendelkező vizsgázó esetében a képző intézmény, annak a vizsgázónak, aki érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik, vagy nincs tanulói jogviszonyban, a vizsgát szervező intézmény.

A vizsgázó az elkészült munkákat a segítő szaktanárnak bemutatja, ezzel egy időben a digitális adathordozót átadja.

A segítő szaktanár a munkák megtekintése és ellenőrzése után vizsgázónként a központi sablon alapján elkészíti az igazolólapot, amely a következő adatokat tartalmazza:

- képzőintézmény neve,
- a vizsgázó neve,
- a portfólió tételes tartalma,
- a segítő szaktanár neve,
- a segítő szaktanár aláírása,
- a portfólió leadásának és az igazolólap kitöltésének dátuma.

Az igazolólapot a segítő szaktanár aláírása, valamint a képzőintézmény pecsétje és képviselőjének aláírása hitelesíti.

A segítő szaktanár a vizsgázóktól átvett portfóliókat, a digitális adathordozókat, valamint a kitöltött igazolólapokat a képző intézménynek átadja. A képző intézmény az anyagokat vizsgacsoportonként rendezi, és a hitelesített igazolólapokkal együtt továbbítja a vizsgát szervező intézménynek.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A portfóliót a kérdező tanár a részletes értékelési útmutató alapján a szóbeli vizsga megkezdése előtt, a munkanaplóban található információ figyelembevételével, előzetesen értékeli. Az értékeléshez a portfólió elemeinek megfelelő értékelőlapot készít, amely a vizsgadokumentáció részét képezi.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó az előzetesen beadott portfóliót ismerteti megadott szempontok alapján, a részletes követelményekben meghatározott mélységben az alábbi témák ismereteinek felhasználásával:

- Hangművészeti, zenei alapismeretek:
  - zenei alapismeretek,
  - hangforrás és hangszerismeret,
  - a hangrögzítés története.

- Munkakörnyezet ismeretek:
  - művészeti terület,
  - gazdasági terület,
  - technikai terület,

A portfólió végleges értékelését a vizsgázónak szóban feltett kérdésekre adott válaszai figyelembevételével kell elvégezni.

A hanganyagok értékelése

A hangfelvétel elemzés során képet kell kapni arról, hogy a vizsgázó hogyan képes ismereteit a hangfelvétel készítés szolgálatába állítani. Azt kell vizsgálni, hogy a hanganyag miért szól úgy, ahogy szól. Milyen körülmények között készült, milyen fajta és minőségű hangszerek vagy hangforrások hallhatók, milyen sajátosságai voltak a felvétel helyszínének, milyen célokat akart a

vizsgáló elérni, mit tart a hanganyag erényének és hibájának, a hibákat miért nem tudta elkerülni, mi volt, amit előre látott, mi volt, ami később derült ki, hogyan készült fel a hangfelvételre, stb. A kérdezőtanár az adatlapok, a munkanapló és a prezentáció alapján kérdéseket tehet fel. A feltett kérdések segítségével ki kell deríteni, hogy a vizsgáló valóban a saját felvételeit mutatta-e be.

A hanganyagok minőségének értékelését az alábbi szempontok alapján kell elvégezni:

A virtuális tér kialakítása, műfaj szerinti tér nagyság (hangforrások kiterjedése).

Mennyire reális a hallgató pozíciója (helye) a virtuális térben?

A „bázis” (sztereó bázis) mérete az irányok értékelhetősége szempontjából.

A hangforrások elhelyezkedés szerinti egyensúlya:

- a) a teljes bázisszélességen belül,
- b) az oldalak és a „közép” viszonyában,
- c) zeneileg, a szólamok arányában.

A hangkép szelektivitása:

- a) a szólamok értelmezhetősége,
- b) a szólamok dinamikai függetlensége,
- c) elfedések.

A hangkép dinamikája (forte, piano, crescendo, decrescendo).

A hangkép mélységi tagoltsága.

A hangzás tisztasága.

A hangforrások jellegének való megfelelés.

Összbenyomás (virtuális tér, hangkép, dramaturgia).

A hanganyagok értékelését, bemutatását legalább 6-8 fő befogadására alkalmas, akusztikailag a célnak megfelelően, kétszernás lehallgatásra kiképzett teremben, ideális lehallgatási körülmények között kell elvégezni.

A szcenárium, storyboard értékelése

A vizsgáló a szcenáriumot, storyboardot a prezentáció részeként mutatja be. A kérdezőtanár a munkanapló és a prezentáció alapján kérdéseket tehet fel.

A vizuális munkák értékelése

A vizsgáló a vizuális munkákat a prezentáció részeként mutatja be. A kérdezőtanár a munkanapló és a prezentáció alapján kérdéseket tehet fel.

Ha a vizsgáló nincs tanulói jogviszonyban, ezért a portfóliójához nem tartozik igazolólap, a portfólió tartalmának eredetiségét a vizsga során fokozottan ellenőrizni kell.

A szóbeli feleletek értékelése a részletes értékelési útmutató alapján az alábbi szempontok és kompetenciák alapján történik:

Szempontok, kompetenciák	Pontszám
A hanganyagok értékelése a megadott szempontok alapján	20 pont
A szcenárium vagy storyboard értékelése	10 pont
A vizuális munkák vagy a többi hanganyag értékelése	20 pont
SZÓBELI ÖSSZPONTSZÁM:	50 pont

**HANG-, FILM ÉS SZÍNHÁZTECHNIKA ISMERETEK ÁGAZATI SZAKMAI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

A VIZSGA LEÍRÁSA EMELT SZINTEN

A vizsga részei

Emelt szint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
300 perc	20 perc
100 pont	50 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	NINCS	elkészített és leadott munkák eredeti példánya
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja.	számítógépes munkaállomás (DAW) és rendszergazda	a prezentációhoz számítógépes munkaállomás (DAW), projektor és rendszergazda

Nyilvánosságra hozandók

	Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
Anyag	szoftverlista	szoftverlista
Mikor?	a vizsga évét megelőző tanév végéig	a vizsga évét megelőző tanév végéig

EEMELT SZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga			Szóbeli vizsga	
300 perc			20 perc	
I. Feladatlap	II. Feladatlap		Hanganyagok munkalapjainak bemutatása, értékelése	Portfólió bemutatása
60 perc	240 perc			
Tesztfeladatok	Interaktív feladat I. Zenei hanganyag vágása számítógépes munkaállomással	Interaktív feladat II. Prózai hanganyag vágása számítógépes munkaállomással		
40 pont	30 pont	30 pont		
100 pont			50 pont	

Írásbeli vizsga

Az írásbeli vizsgán a vizsgázó olyan művészi és technikai jellegű kompetenciáit méri, amelyek alapvető fontosságúak a hangvágó munkatevékenységében.

Általános szabályok

A vizsgázó az I. Feladatlapon és a II. Feladatlapon belül a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg az egyes feladatok között, és megoldásuk sorrendjét is meghatározhatja.

A vizsgázó először az I. Feladatlapot oldja meg. A vizsgadolgozatokat 60 perc leteltével a felügyelő tanár összegyűjti, ezután kerül sor a II. Feladatlap kiosztására és megoldására. A vizsgarész-összetevők között 10 perc szünet van. A dolgozatok összegyűjtésére, illetve kiosztására fordított idő a vizsga időtartamába nem számítható be.

Az interaktív vizsgatevékenységek elvégzéséhez digitális munkaállomást (DAW) használ a vizsgázó a szoftverlistában megjelölt szoftverekkel.

Az írásbeli vizsgát számítógépteremben kell lebonyolítani. A vizsga időtartama alatt a rendszergazdának elérhetőnek kell lennie. A rendszergazda a vizsgaterembe csak gép- vagy szoftverhiba esetén hívható be. Jelenlétéről és az általa végzett tevékenységről jegyzőkönyvet kell felvenni.

A vizsgázó a szoftverlistában felsorolt szoftverek használatával vizsgázhat. A vizsgára jelentkezőnek a jelentkezéssel egy időben nyilatkoznia kell arról, hogy az adott szoftvercsoportokon belül az adott feladattípusok megoldásához az adott vizsgaidőszakra érvényes szoftverlistából mely szoftvereket kívánja használni.

A vizsga helyszínén a vizsgázónak a vizsga kezdete előtt fél órával kell megjelennie, ahol a rendszergazda által kijelölt helyet kell elfoglalnia. A vizsga megkezdése előtt a rendszergazda írásban tájékoztatja a vizsgázót arról, hogy milyen felhasználói adatai vannak, milyen módon éri el a vizsgához szükséges forrásfájlokat, valamint arról, hogy befejezett munkáját hova mentse el. A vizsga kezdetekor a felügyelő tanár kiosztja a feladatlapot és szükség esetén a lepecsételt piszkozatlapot. A vizsgázó a vizsga megkezdése előtt ellenőrizheti a számára biztosított szoftverkönyvetet.

A vizsgázó a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg az egyes feladatok között és megoldásuk sorrendjét is önállóan határozhatja meg.

A felügyelő tanárnak a vizsga befejezése előtt kb. 10 perccel figyelmeztetnie kell a vizsgázókat, hogy mentsék el a munkájukat.

A terem berendezése:

- A géptermet lehetőség szerint a számítógépes munkahelyre vonatkozó előírások figyelembevételével kell berendezni.
- A monitorok elhelyezése olyan legyen, hogy a vizsgázók egymás munkáját ne zavarják, illetve ne tudják segíteni egymást.

A számítógépek:

- A megfelelő működés biztosítása érdekében a vizsgakörnyezetet kellő időben elő kell készíteni.
- Rendelkezésre kell állni legalább a vizsgázók számának megfelelő számú számítógépnek, valamint tartalékgépeknek.
- Csak olyan számítógép használható, amely megfelel az alkalmazott operációs rendszer és egyéb szoftverek optimális hardverigényének, a háttértárolón pedig feltétlenül maradjon elegendő szabad terület.
- A vizsga ideje alatt a gépekről nem lehet elérhető egyetlen olyan állomány sem, amely nem tartozik a telepített programokhoz és a várható feladatok megoldását segíti.
- Ha valamelyik eredetileg kiválasztott számítógép működése a vizsga előtti időszakban bizonytalan, akkor javasolt azt a vizsgáztatásból kivonni.

A vizsga előkészítése:

- A vizsga során használható gépeket és tartalékgépeket úgy kell előkészíteni, hogy a vizsgázók a számukra létrehozott egyedi azonosítóval bejelentkezve tudják elkészíteni a munkájukat. A vizsgázó nevét és a felhasználóazonosítót a vizsgadokumentációval együtt kell kezelni.
- A feladatok megoldásához szükséges forrásállományokat minden vizsgázó mappájába be kell másolni, amint az a központból elérhetővé válik.
- Az internet elérését le kell tiltani a vizsgagépeken a gyakorlati vizsga teljes idejére.
- A két interaktív vizsgafeladatot tartalmazó digitális adathordozó a DAW számára importálható, általános formátumú tömörítetlen hangfájlokat és többféle formátumra és adatsebességre konvertált videófájlokat tartalmaz.
- A rendszergazda a telepítési útmutatóban leírtak alapján készíti fel a munkaállomásokat. A vizsga megkezdésekor a vizsgázó a szoftverbe előzetesen beimportált hang- és videósávokat kap a telepítési útmutató utasításai szerint meghatározott kezdő állapottal.

Archiválás:

- A rendszergazda a vizsga után a lehető legrövidebb időn belül a vizsgázók által használt mappákat két példányban, egyszer írható, kellőképpen elterjedt adathordozóra írja (például DVD-R, DVD+R).
- A vizsgabizottságot működtető intézmény az egyik adathordozót bélyegzővel ellátva elzárja mint biztonsági másolatot, a másikat pedig a továbbiakban a gyakorlati dolgozatokra vonatkozó szabályoknak megfelelően kezeli.

A DAW szükséges általános paraméterei: legalább 24bit/96 kHz, legalább 24 monó hangsáv, 1 videósáv, annyi erőforrás, amennyi képes egyidejűleg hangsávonként

dinamikaszabályozó, hangszínszabályozó, késleltető és összesen legalább 6 hangsávba függetlenül beiktatható zengető-effektprocesszor kiszolgálására.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Feladatlap I.

Az írásbeli vizsgarész-összetevő a részletes követelményekben található témakörökből származó 20 kérdésből álló tesztfeladatokat tartalmaz. 10 kérdés 1 pont értékű, 5 kérdés 2 pont értékű, 5 kérdés 4 pont értékű.

Feladattípusok:

Feleletválasztó feladatok:

- egyszerű választás („Húzza alá!”),
- többszörös választás,
- illesztés (párosítás, csoportosítás),
- sorrend meghatározása,
- ok-okozati összefüggés keresése,
- igaz-hamis választás.

Feladatlap II.

Interaktív feladat I.

A feladat egy komoly- vagy könnyűzenei, legfeljebb 5.1 csatorna kiosztású zenés hanganyag illesztése, vágása, vagy soksávós hanganyag sávjának vagy sávjainak illesztése, vágása, vagy hangmontázs készítése. A feladatban megadott mű kottája jól nyomon követhető, szimfonikus zenekari darabok esetén zongorakivonatot a feladatlap tartalmazza. A feladatban teljes tételek, zenei egységek vagy zeneművek szerepelhetnek, együttes időtartamuk elkészített állapotban legalább 10 perc, legfeljebb 20 perc, soksávós hanganyag sávjainak illesztése, vágása esetén legalább 10, legfeljebb 20 sávperc. A feladatok vegyesen komolyzenei, könnyűzenei, soksávós, illetve montázs jellegűek. A feladatban szintezés, keverés vagy egyéb hangtechnikai művelet önmagában is értékelendő formában nem szerepelhet, de az illesztési, vágási feladat részelemként előfordulhat.

Az elvégzendő feladat valódi illesztési, vágási munkafeladathoz hasonló, ezért a feladatonként legalább 3 megismételt részfelvételtől kell a véglegesre editált hanganyagot elkészíteni. A feladatlap tartalmazza a zeneművek kottáját, amiben az ismétlések helye nyomon követhető, és egy editálási listát, ami tartalmazza az illesztendő részek sorrendjét és származási helyét. A feladatban a nyers részfelvételeken lokátor/marker/editálási pont helyek megadásával meg van jelölve az editálandó részek kezdete, és azok a kottában is meg vannak jelölve.

A feladatban legalább 3, legfeljebb 6 illesztési/vágási pont adható meg a nehézségi fokától függően. Az elkészített hanganyagokat két formában kell elmenteni. Az egyik a véglegesre összeírt késztermék, a másik az elmentett munkafájl.

Interaktív feladat II.

A feladat legfeljebb 5.1 csatorna kiosztású prózai valóság vagy fikciós műfajú, elkészített állapotban legalább 10 perc, legfeljebb 20 perc időtartamú hanganyag vágása, illesztése. A feladathoz mellékelni kell a rögzített szöveget. A munkafájlok a hanganyag jellegétől függően lehet egy (például riport esetén), vagy több (például

hangjáték részlet, művészi próza esetén). A feladatok vegyesen lehetnek fikciós és valóság műfaj jellegűek, amelyekből kettőnél több is szerepelhet, a szövegek tartalmától, időtartamától függően. A szövegfelvételek zörejeket, zajokat is tartalmazhatnak.

A feladatban szintezés, keverés vagy egyéb hangtechnikai művelet önmagában is értékelendő formában nem szerepelhet, de az illesztési, vágási feladat részelemként egyszerű szintezés és panorámázás előfordulhat.

A feladatban összesen legalább 10, legfeljebb 20 illesztési, vágási pont adható meg a feladat nehézségi fokától függően. Az elkészített hanganyagokat két formában kell elmenteni. Az egyik a véglegesre összeírt késztermék, a másik az elmentett munkafájl.

Az írásbeli feladatlapon értékelése

A javítási-értékelési útmutató értékelési szempontokat tartalmaz a szoftverhasználat, a teljes munkafolyamat értékelésére is.

Az értékelés a központilag összeállított javítási-értékelési útmutató kötelező előírásai alapján történik. Az egyes kérdésekre és feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza. A javítás során az útmutatóban meghatározott pontszám tovább nem bontható.

Szóbeli vizsga

Általános szabályok

A vizsgázó az érettségi vizsgát megelőzően elkészített munkáiból portfóliót állít össze, majd annak szóbeli keretek között történő bemutatásával ad számot a képzés során megszerzett tudásáról. A szóbeli vizsgán a vizsgázó saját, a tanulmányi ideje alatt elkészített munkáinak eredeti példányaiból összeállított portfólió útján mutatja be a hang-, film és színháztechnika területén szerzett szakmai, művészi ismereteit, képességét. A portfólió tartalma a vizsgázó által választott szak szerint változik.

A szóbeli vizsgarész a kísérő adatlapok kifejtéséből, valamint a vizsgázó által készített portfólió elektronikus prezentációval támogatott bemutatásából áll.

A vizsgázó a feleletnél a portfólióját mint forrásanyagot használja fel.

A szóbeli feleletben a vizsgázónak a portfólió tartalmát a következő szempontok alapján kell értékelnie, bemutatnia:

- A munkanaplóban leírt, felvázolt alapgondolatok, ötletek szerint:
  - A választott feladattal kapcsolatos kötöttségekre adott válaszok, egyéni ötletek és vázlatok.
  - Anyaggyűjtés módjai, felkészülés a feladatra: analógiák, előképek és példák szerint.
  - Munkamenet, saját elgondolások, mondanivaló, szüzsé, storyboard.

- A művészi elemek értékelése az elvégzett műveletek hatása szerint:
  - A választott produkció, produktum, kompozíció, a tervezett hatások gondolati indoklása.
  - A választott produkció, produktum, kompozíció forgatókönyvének, időrendjének, ritmusának, formájának elemei, tartalmi és formai indoklása.

- A technikai kivitel eszközei az alkalmazott technikák szerint:
  - A munka során alkalmazott manuális technikák eszközei, folyamata.
  - A munka során alkalmazott gépi eszközök technológiák és technikák fajtái.
  - A megvalósított produkció műveleti kivitelének sorrendje.
  - A munka kivitele során felmerülő költségek (gazdaságosság).

A filmek, multimédia felvételek esetén ki kell térni a forgatókönyvre és az elkészítés módjának ismertetésére.

Ha a vizsgabizottság a portfólióhoz kapcsolódóan kérdéseket tesz fel, a kérdéseknek arra kell irányulnia, hogy a vizsgázó milyen következtetéseket tud levonni a témával kapcsolatban. A portfólió bemutatásához tételsor nem kapcsolódik.

A tanulói jogviszonyban álló és érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkező vizsgázót a portfólió (mappa) elkészítésében a képzőintézmény szaktanára, illetve az intézményben dolgozó szakos pedagógus segíti. Az a vizsgázó, aki érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik, vagy nem áll tanulói jogviszonyban, önállóan dolgozza ki a vizsgaleírásban megadott portfólió témák közül választott témát.

A szóbeli vizsga tartalmi és formai jellemzői

Hangmester szak

A portfóliónak tartalmaznia kell 4 saját készítésű hanganyagot, és egy színházi előadás hangszénáriumát.

Mozgóképek és animációkészítő szak

A portfóliónak tartalmaznia kell két elkészített hanganyagot, egy film vagy videóanyag storyboard-ját, és legalább 5 db saját készítésű, legalább A4 formátumú rajzot, vagy 10 db saját készítésű, legalább A5 formátumú fényképet vagy fényképsorozatot.

Színháztechnikus, scenikus szak

A portfóliónak tartalmaznia kell két elkészített hanganyagot, egy színházi előadás színpadi szénáriumát és legalább 5 db saját készítésű, legalább A4 formátumú színpadkép rajzát vagy makettjének fotóját.

A hanganyag

Bemutatható és értékelhető hanganyagok a klasszikus értelemben vett hangfelvételek mellett a filmeket és a hangsávokat tartalmazó multimédia produktumokat kell tekinteni.

A hanganyag formátuma, formája, időtartama

A hanganyag tetszés szerinti eredeti formátumú, de a vizsgán használt lejátszó berendezés formátumára átirított anyagok lehetnek. Előnyben kell részesíteni az elterjedt formátumokat (CD-A, DAT). Indokolt esetben wav (AIFF) adat formátum is elfogadható (CD-DATA, DVD-DATA). Adatvesztéses tömörítéssel, valamint digitális előkiemeléssel készített mesterlemez a vizsgához nem használható.

A film DVD formátumú lehet. A multimédia felvétel CD formátumú lehet. A számítógépes multimédia program egyszerű, legfeljebb 3-5 perces legyen és tartalmazzon mozgóképet, hangot, grafikát, szöveget, és interaktív elemeket. (Mindegyik multimédia anyag a saját hangformátumát használja.)

A bemutatott azonos fajtájú hanganyagokat egyetlen adathordozón kell beadni, sorszámozva, a hanganyagok indulási helyének megjelölésével. A filmek és

multimédia anyagok fajtánként külön hordozón adandók be. A beadott anyagokat a hordozón, el nem távolítható módon azonosítóval kell ellátni (a vizsgázó neve, évfolyama, a képző intézmény neve, a vizsga dátuma).

A hang- és multimédia felvételeket és azok sorrendjét a vizsgázó önállóan válogatja. Csak teljes hangfelvételi egységek (teljes tételek, műsorrészek, logikai-tartalmi egységek, prezentációk) mutathatók be, azok időtartamától függetlenül. A hanganyagok elégséges időtartama azok tartalmától függ.

A hanganyagoknak eltérő időben és eltérő körülmények között, eltérő műfajokban, eltérő eljárásokkal kell készülniük. Nem fogadható el önálló hangfelvételnek azonos zenemű több tétele akkor sem, ha egymást követő napokon készült, vagy azonos előadókhöz tartozó kiadvány két zenedarabja, vagy összefüggő koncert két eltérő zenekarral. Nem fogadható el olyan hangfelvétel sorozat, amelynek minden része azonos műfajú, azonos hangforrás-összeállítású, azonos tematikájú. Nem fogadható el önálló hangfelvételnek az olyan hangátírás, filmhang vagy multimédia hanganyag, amelyen nem történt indokolható célt szolgáló és elégséges mértékű hangtechnikai módosítás.

A hangfelvételekhez hangfelvétel adatlapot kell csatolni, amelynek a következő információkat kell minden esetben tartalmaznia:

- a vizsgázó neve,
- ID-track #, ideje, formátuma, eredeti formátuma,
- a felvétel címe, szerzője, előadója, helyszíne, időpontja,
- a felvételhez használt berendezések, eszközök listája,
- a felvétel technikája, menete, körülményei (helyszínrajzzal),
- az utómunka menete és berendezései,
- készítők, közreműködők,
- a vizsgázó saját szerepe a felvétel során,
- a gyakorlatvezető neve,
- felvételelemzés (értékelés, személyes vélemény, hibák stb.),
- helyszínrajz, főbb méretek, blokkdiagram, folyamatábra,
- megjegyzések (a vizsgázó megjegyzései),
- a vizsgázó aláírása.

A szcenárium

A vizsgázó egy, a tanulmányi idő alatt a közismereti tárgyakban tanult vagy látott irodalmi mű, színdarab hang- vagy színpadi szcenáriumát készíti el.

A storyboard

A vizsgázó egy film- vagy videóprodukció storyboard-ját készíti el. A storyboard-nak legalább 10 snittet és a technikai forgatókönyvet is tartalmazni kell. A munkát vagy figura- és háttérábrázolással kell elkészíteni, vagy fotó etűd kidolgozásával.

A portfólióhoz a vizsgázónak rövid leírást, munkanaplót kell mellékelnie, le kell írnia a feladatválasztással kapcsolatos motivációkat, a munkája során felmerült problémákat, kérdéseket, tapasztalatokat, a portfólió készítése során alkalmazott módszereket, az esetleges akadályokat és ezek megoldását, a feladatmegoldás során tapasztalt személyes élményeket.

A portfóliót tartalomjegyzékkel kell ellátni.

Képi vagy elektronikus információforráson alapuló portfólió vagy portfólióelem eredménye audiovizuális produktum. A portfólió elbírálásának feltétele a hozzá tartozó adatlapok mellékelése.

A vizsgázónak az elkészült munka (portfólió és munkanapló) digitális változatát legkésőbb az írásbeli vizsgaidőszak kezdetéig kell elkészítenie, majd csak olvasható digitális adathordozón le kell adnia. A portfólió leadásának helye a tanulói jogviszonyban álló és érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkező vizsgázó esetében a képzőintézmény, annak a vizsgázónak, aki érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik, vagy nem áll tanulói jogviszonyban, a vizsgát szervező intézmény. A leadott anyagot a szóbeli gyakorlati jellegű vizsga bemutató anyagaként kell kezelni.

A vizsgázó az elkészült munkákat a segítő szaktanárnak bemutatja, ezzel egy időben a digitális adathordozót átadja.

A segítő szaktanár a munkák megtekintése és ellenőrzése után vizsgázónként a központi sablon alapján elkészíti az igazolólapot, amely a következő adatokat tartalmazza:

- képzőintézmény neve,
- a vizsgázó neve,
- a portfólió megléte,
- a munkanapló megléte,
- képek kicsinyítve,
- a segítő szaktanár neve,
- a segítő szaktanár aláírása,
- a portfólió és a munkanapló leadásának és az igazolólap kitöltésének dátuma.

A vizsgázó munkáit a megbízott segítő szaktanár által kitöltött igazolólap hitelesíti. Az igazolólapot a segítő szaktanár aláírása, valamint a képzőintézmény pecsétje és képviselőjének aláírása hitelesíti.

A segítő szaktanár a vizsgázóktól átvett digitális adathordozókat, valamint a kitöltött igazolólapokat a képzőintézménynek átadja. A képzőintézmény az anyagokat vizsgacsoportonként rendezi és a hitelesített igazolólapokkal együtt továbbítja a vizsgát szervező intézménynek.

Annak a vizsgázónak a portfóliójához, aki érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik, vagy nem áll tanulói jogviszonyban, nem tartozik igazolólap.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli vizsgán a vizsgázó az előzetesen beadott portfóliót ismerteti megadott szempontok alapján, a részletes követelményekben meghatározott mélységben az alábbi témák ismereteinek felhasználásával:

- Hangművészeti, zenei alapismeretek:
  - zenei alapismeretek,
  - hangforrás és hangszerismeret,
  - a hangrögzítés története.

- Munkakörnyezet ismeretek:
  - művészeti terület,
  - gazdasági terület,
  - technikai terület.

A hanganyagok értékelése

A hangfelvétel-elemzés során képet kell kapni arról, hogy a vizsgázó hogyan képes ismereteit a hangfelvétel-készítés szolgálatába állítani. Azt kell vizsgálni, hogy a hanganyag miért szól úgy, ahogy szól. Milyen körülmények között készült, milyen fajta- és minőségű hangszerek vagy hangforrások hallhatók, milyen sajátosságai voltak a felvétel helyszínének, milyen célokat akart a vizsgázó elérni, mit tart a hanganyag erényének és hibájának, a hibákat miért nem tudta elkerülni, mi volt, amit előre látott, mi volt, ami később derült ki, hogyan készült fel a hangfelvételre stb.

A hanganyagok minőségének értékelését az alábbi szempontok alapján kell elvégezni:

A virtuális tér kialakítása, műfaj szerinti tér nagyság (hangforrások kiterjedése).

Mennyire reális a hallgató pozíciója (helye) a virtuális térben?

A „bázis” (sztereó bázis) mérete az irányok értékelhetősége szempontjából.

A hangforrások elhelyezkedés szerinti egyensúlya:

- a) a teljes bázisszélességen belül,
- b) az oldalak és a „közép” viszonyában,
- c) zeneileg, a szólamok arányában.

A hangkép szelektivitása:

- a) a szólamok értelmezhetősége,
- b) a szólamok dinamikai függetlensége,
- c) elfedések.

A hangkép dinamikája (forte, piano, crescendo, decrescendo).

A hangkép mélységi tagoltsága.

A hangzás tisztasága.

A hangforrások jellegének való megfelelés.

Összbenyomás (virtuális tér, hangkép, dramaturgia).

A szóbeli feleletek értékelése a részletes értékelési útmutató alapján az alábbi szempontok és kompetenciák alapján történik:

Szempontok, kompetenciák	Pontszám
A hanganyagok értékelése a megadott szempontok alapján	20 pont
A szcenárium vagy storyboard értékelése	10 pont
A vizuális munkák vagy a többi hanganyag értékelése	20 pont
SZÓBELI ÖSSZPONTSZÁM:	50 pont